

Identifying Perceptions on “Being a Turkish” Value

Mevlüt Gündüz¹ and Dudu Duygu Gündüz²

¹ Süleyman Demirel University, Isparta, Turkey, mevlutgunduz@sdu.edu.tr

² Süleyman Demirel University, Isparta, Turkey, dududuygugunduz@hotmail.com

To cite this article:

Gündüz, M., & Gündüz, D. D. (2020). Identifying perceptions on “Being a Turkish” value. *Eurasian Journal of Teacher Education*, 1(1), 59-69.

Received: 04.09.2020

Accepted: 05.14.2020

Abstract

The aim of this qualitative research is to identify pre-service elementary school teachers' perceptions on “being a Turkish” value, who are the first ones with a responsibility to teach the word Turk or feeling of Turkishness. A phenomenological method was conducted holding one-on-one interviews with 30 students studying in the department of elementary education in the faculty of education at Suleyman Demirel University. When we look at the findings of the current research; pre-service elementary school teachers consider the word Turk mostly an element of power, a symbol of race, and dignity, liken Turks to mostly wolf, lion and sea, believe that patriotism, and courage are foremost among the values that makes Turks, Turks, think that Turks left warrior spirit and spread fear in the world, think that Turkishs are barely valued in the world currently, however they take pride in being a Turkish. The elements such as our glorious past, dignity and personality appear foremost among the elements which they take pride in.

Keywords: Being a Turkish, Pre-service elementary teacher, Turkish perception, Turkishness value, Value education

Article Type:

Original article

Acknowledge:

This article, presented as an oral presentation at the IV. International History Education Symposium.

Ethics Declaration:

All ethical rules were followed in the preparation of this study.

"Türk Olma" Değerine Yönelik Alguların Tespit Edilmesi

Öz

Türkiye’de değer eğitimi son zamanlarda yapılan araştırmalarda önemli bir konu haline gelmiştir. Özellikle yapılan değer sınıflamalarında milli değerler belirginleşmeye başlamıştır. Milli değerlerin içinde vatanseverlik ve Türklük gibi değerler ön plana çıkmaktadır. Bu yönüyle milli değerlerin başında kendi milletinin adını taşıyan kelimeye saygı duyma ve onunla gurur duyma öncelikli milli değerlerdendir. Bu bağlamda bu nitel çalışmanın amacı, Türk kelimesini veya Türklük duygusunu öğretmede ilk sorumluluğu olan sınıf öğretmeni adaylarının Türk olma değerine yönelik algularını tespit etmektir. Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuyan 30 öğrenciyle birebir görüşme yapılarak fenomenolojik yöntem şeklinde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgulara baktığımızda; sınıf öğretmeni adayları Türk kelimesini daha çok güç unsuru (f=9), ırk simgesi (f=6) ve asillik (f=5) olarak görmekte, Türkleri daha çok kurt, aslan ve denize benzetmekte, Türkü Türk yapan değerlerin başında vatanseverlik (f=12) ve cesaret (f=10) değerlerinin geldiğine inanmakta, Türklerin dünyaya savaşçı ruhu (f=6) ve korku (f=5) bıraktıklarını düşünmekte, şu anda Türklerin dünyada çok az (f=20) değer gördüğünü düşünmekte ama Türk olmaktan da hepsi (f=30) gurur duymaktadır. Gurur duymalarının başında şanlı geçmişimiz, asillik ve karakterimiz gibi unsurların yer aldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Değer eğitimi, Sınıf öğretmeni adayı, Türk algısı, Türk olma, Türklük değeri

Giriş

Her millet kendi geçmişi ve değer yargılarıyla bir kimlik kazanmaktadır. Bu kimlik sayesinde öz benliğini oluşturmakta ve gelecek nesillere de bunu kültürel miras olarak aktararak karakterinin devamlılığını sağlamaktadır. O milletin unsurları da zamanla yaşantılara bağlı olarak bu kimlik duygusunu içselleştirmekte ve aidiyet hissi oluşturmaktadır.

Türkler dünyanın en eski milletlerinden biri olma özelliği taşımaktadır. Bu nedenle; Türk tarihi denince tek bir topluluğun belirli bir mekândaki tarihi değil; dili, dini, töresi ve gelenekleri ile aynı "milli" kültürün taşıyıcısı olan ve değişik adlarla anılan Türk zümrelerinin çeşitli bölgelerde ortaya koydukları tarihlerin bütünü anlaşılmaktadır (Kıncal, 2015; Memiş & Köstüklü, 2005).

Türkler şanlı tarihiyle hem dünyanın çeşitli yerlerinde iz bırakmış hem de ileride gurur duyacağı bir geçmiş oluşturmuşlardır. Jean-Paul Roux’a göre de, Türkler, Pasifik’ten Akdeniz’e Pekin’den Viyana’ya, Cezayir’e, oradan Troyes’e uzanan uzun bir tarih yaratmıştır (Roux, 2007).

Türk kelimesine yüklenen bu anlam veya Türk kimliğini tanımlayan bu durum çok kısa bir zaman diliminde ve mekansal olarak da dar bir coğrafya ile oluşmamıştır. Türk kimliği yüzyıllar boyunca yaşadığı tarihten ve coğrafyadan aldığı ilhamla oluşmuş (Mahiroğulları, 2005) ve önemini her geçen gün daha da artırmıştır. Bu durum Türk kimliğini beslemekte ve zamanla genişletmektedir.

Geçmiş tarihine bakıldığında övünülecek çok fazla olayın yer aldığı Türkler, vatani uğruna da canını esirgemeyen bir anlayışa sahiptir. Çünkü Türk olmak ayrıcalıklıdır. Türk olma mutluluğu vatanına olan sevgiyi de beraberinde getirmiş ve vatanseverlik olgusu ön plana çıkan değer yargılarından biri olmuştur (Huddy & Khatib, 2007). Türkler vatan sevgisinin imandan geldiğine inanmaktadır. O yüzden Türk milleti vatanına düşkün ve milliyetçi duygularla hareket eden bir millettir.

Son zamanlarda yapılan değer sınıflamalarında da vatanseverlik, milliyetçilik ve Türkcülük gibi değerler ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu değerlerin ortaya çıkmasının altında da Türklere has olan 'bebem anasız yaşayabilir ama vatansız kalamaz' görüşü yer almaktadır. Nitekim Türkler, Türk kelimesini duyduğunda bile duygusallaşmaya başlarlar.

Türk olmanın bir insanın kaderi olduğuna inanan Türkler; bayrağına, devletine, marşına, vatanına ve Türk'e ait her şeye bir anlam yükler. Bu manevi değerleri de nesilden nesile aktarır. Ülkede yaşayan çoğu insan tarafından olumlu olarak kabul edilen bu değer yargıları eğitim sayesinde gelecek nesillerin mihmandarı olarak yerini bulur. Bu değerler daha çocuk okula gelmeden ailede informal yollarla çocuklara öğretilmeye başlar.

Ancak formal olarak ise ilk kez ilkokulda sınıf öğretmenleri tarafından çocukların bu duyguyu içselleştirilmesi için uygun öğrenme ortamları ve eğitim yaşantıları sunulur. Bu dönem çocuğun gelişim dönemi açısından ve değerlerin oluşmaya başlaması açısından kritik bir dönemdir. İlkokulda da çoğu derste, özellikle de hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersinde ilk yıllarda bu değerler öğretilir. Yenilen 2018 yılındaki öğretim programlarında da tüm derslerde vatanseverlik kök değer olarak yer almıştır.

Burada önemli olan diğer bir husus da bu değeri çocuklara öğretecek olan sınıf öğretmenin kendisinin bu değere nasıl baktığıdır. Çünkü Türk olmaktan gurur duymayan ve Türklük duygusuna karşı olumlu bir tutum oluşturmayan sınıf öğretmenin bu değeri çocuklara etkili bir şekilde öğretmesi de beklenemez. Kendisinde olmayan bir değeri karşı tarafa öğretmeye çalışmak hiç de etkili olmayacaktır.

Bu dönemde çocuklar, anne ve babanın bile yerini alan sınıf öğretmenine daha çok değer vermektedir. Sınıf öğretmeni çocuklar için ileride olmak istedikleri rol modeldir. Çocuklar için bu derece önemli olan sınıf öğretmenlerinin değer öğretiminde ayrı bir misyonu bulunmaktadır. Başka bir deyişle Türklük ve vatanseverlik gibi değerlerin etkili bir şekilde öğretilmesi için aslında sınıf öğretmenlerinin eline önemli bir fırsat geçmektedir. Bu gibi nedenlerden ötürü bu araştırma, Türk kelimesini veya Türklük duygusunu öğretmede ilk sorumluluğun düştüğü sınıf öğretmeni adaylarının, Türk olma değerine yönelik algılarını tespit etmek açısından önem taşımaktadır. Nitekim Türk milleti, gelecek nesillerine değer eğitimi anlamında Türk kimliğini miras bırakmak ve Türk milletine ait geçmiş değerleri öğretmek sorumluluğuna sahiptir (Ulusoy & Dilmaç, 2005). Bu araştırma bu yönüyle farkındalık oluşturacak ve yapılacak diğer çalışmalara rehberlik edecektir.

Bu çalışmanın amacı, Türk kelimesini veya Türklük duygusunu öğretmede ilk sorumluluğu olan sınıf öğretmeni adaylarının Türk olma değerine yönelik algılarını ortaya çıkarmaktır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adayları için Türk kelimesi ne anlama gelmektedir?
2. Sınıf öğretmeni adayları için Türk neye benzer? Neden?
3. Sınıf öğretmeni adayları için Türkü Türk yapan değerler nelerdir?
4. Sınıf öğretmeni adayları Türk olmaktan gurur duymakta mıdır? Neden?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yöntem (Olgu bilim) ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının Türk olma değerine yönelik algılarını deneyimleri dikkate alınarak ortaya çıkarılmak istenmesinden dolayı fenomenolojik araştırma benimsenmiştir. Nitel araştırma türleri içerisinde önemli bir yeri olan fenomenolojik araştırmalarda, kişilerin yaşantılarına bağlı olarak bir olaya yönelik algısını ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Ayrıca fenomenolojik araştırma, farklı bireylerin kavram üzerinde ortak deneyim veya tanım oluşturma süreci olarak belirtilmektedir. Fenomenolojik çalışmalar ile, genellikle bireylerin buldukları ortamı, nesnelere ve/veya varlıkları nasıl ve ne şekilde anlamlandırdıkları ve algıladıklarını belirlemek istenmektedir. Ayrıca fenomenolojik çalışmaların bireylerin bir şekilde zihinlerinde yer alan ve tam anlamını zihinlerinde belirleyemedikleri olguları araştırmaya olanak sağlaması nedeni ile de bu çalışmada yöntem olarak benimsenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmada metaforik algıları belirlenen öğretmen adayları, çalışmaya amaçlı örneklem yöntemi ile dahil edilmişlerdir. Amaçlı örneklem, araştırması yapılan olgu ve olaylar hakkında ayrıntılı bilginin edinilmesine olanak sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu nedenle araştırmada Türk kelimesini veya Türklük duygusunu öğretmede ilk sorumluluğu olan sınıf öğretmeni adayları ile çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlamak isteyen 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan 30 sınıf öğretmeni adayının 9'u erkek 21'i kadındır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, öğretmenlerin Türk olmaya yönelik metaforik algıları belirlemek amacıyla yazarlar tarafından görüşme formu hazırlanmış ve değerler eğitimi konusunda uzman olan bir öğretim üyesinin incelemesi sağlanmıştır. Geliştirilen görüşme formu öğretmen adaylarının Türk olma algılarının belirlenmesine yönelik metafor bilgisini de içermesi nedeniyle bu tür çalışmalar metafor çalışması olarak da belirlenmektedir. Metafor çalışmaları, mecazları kullanan ve bireylerin dünyayı nasıl algıladıkları ve anlamlandırdıkları konusunda bilgiler veren araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Her ne kadar metaforlar araştırma yöntemi olarak geçse de veri toplama aracı olarak da sıklıkla kullanılmaktadır. Bu nedenle çalışmada öğretmen adaylarının Türk olmaya yönelik metaforik algıları nitel çalışmalarda sık kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği ile toplanılmıştır. Görüşme, insanların bakış açılarını, öznel deneyimlerini, duygularını, değerlerini ve algılarını ortaya koymada kullanılan oldukça güçlü bir yöntemdir. Görüşme sürecinin, gözlem ve yazılı dokümanlardan elde edilen verilerle desteklenmesi araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini arttırmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Araştırmada, Türk kelimesini veya Türklük duygusunu öğretmede formal anlamda ilk sorumluluğu olan sınıf öğretmeni adaylarının Türk olma değerine yönelik algılarını tespit edebilmek için katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltilmiştir:

1. Size göre Türk kelimesi ne anlama gelir?
2. Türk.....gibidir. Çünkü.....dır. Cümlesini tamamlayınız?
3. Sizce Türkü Türk yapan değerlerden en önemli üç tanesi nedir?
4. Türk olmaktan gurur duyuyor musunuz? Neden?

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi, elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını gerektirir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Ayrıca içerik analizi çalışmaları kavram, olgu ve olaylara yönelik derinlemesine analiz yapılmasını gerektirir. Öğretmen adaylarının görüşme formunda yer alan sorulara vermiş oldukları cevaplar dikkate alınarak derinlemesine analiz yapıldığından araştırmada içerik analizi kullanılmıştır. Veri analizinin güvenilirliğini sağlamak amacıyla yapılan analizlerle ilgili alanında uzman üç uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlar ile yapılan analizlerin karşılaştırılması yapılmış ve analizlere yönelik görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilmiştir. Görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları Miles ve Huberman'ın (1994) formülünde (Güvenirlik = görüş birliği/ görüş birliği + görüş ayrılığı) yerine konularak güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Bu araştırmaya özgü olarak gerçekleştirilen güvenilirlik ise .91 olarak hesaplanmıştır. Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun .90 ve üzeri olduğu durumlarda arzu edilen düzeyde bir güvenilirlik sağlandığı belirtilmektedir.

Bulgular

Sınıf öğretmeni adaylarının Türk kelimesine, Türklük duygusuna ve Türk olma değerine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla katılımcılarla yapılan görüşmeler neticesinde aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

Tablo 1.

Türk kelimesinin anlamına yönelik bulgular

Kategori	Bileşenler	Frekans
Farklı bir millet olarak betimleme	Asil olma	5
	Zamanla gücünü yitiren	1
	İman gücünü kullanan	1
	Olaylara tepki veren (öç)	1
Taşıdığı anlam olarak görme	Güç unsuru	9
	İrk simgesi	6
	Savaşçı	2
	Gurur kaynağı	2
	Hoşgörü kaynağı	1
Sahip olduğu değer yargısıyla anlatma	Fedakar ve çalışkan	1
	Özgürlük abidesi	1

Tablo 1’de görüldüğü gibi, Türk kelimesinin ne anlama geldiğine yönelik araştırma sorusuna sınıf öğretmeni adaylarının verdiği cevaplar incelendiğinde, en çok güç unsuru (f=9), ırk simgesi (f=6) ve asil olma (f=5) özelliklerinin vurgulandığı görülmüştür. Diğer bir deyişle Türk kelimesine sınıf öğretmeni adayları bir anlam yüklemekte ve olumlu özelliklere sahip olan bir kavram olarak görmektedirler.

Tablo 2.

Türk’ün neye benzediğine yönelik bulgular

No	Metafor	Frekans	Nedeni
1	Kurt	4	Asil, savaşçı, güçlü, başkasına yem olmaz
2	Okyanus	4	Derin, gizemli, tükenmez, yeryüzüne can verir
3	Aslan	3	Yenilmez, yönetici, hakim olma
4	At	1	Yorulmaz
5	Yürek	1	İnanır
6	Güneş	1	Dünyayı anlatır
7	Küstüm çiçeği	1	Zorluk karşısında içine kapanır
8	Kömür	1	Zamanla olgunlaşıp elmasa dönüşür
9	Tohum	1	Güzelliklerin kaynağı
10	Atom bombası	1	Kızılırsa ne yapacağı belli olmaz
11	Zeytin ağacı	1	Yıkılmaz
12	Çekirdek	1	Dünyaya şekil verir
13	Rafta duran tozlu kitap	1	Etkisini yitirmiş
14	300 Spartalı filmdeki Leonidas	1	Yeri geldiğinde gücünü dünyaya gösterir
15	Yıldırım	1	Fetih ve savaş yapmıştır
16	Ateş	1	Üzerine körükle gelmediğinde yakıp geçer
17	En uzun destan	1	Bitmez

Tablo 2 incelendiğinde, sınıf öğretmeni adaylarının Türk’ü en çok kurt (n=4), okyanus (n=4) ve aslana (n=3) benzettikleri görülmüştür. Benzetilen metaforların ortak noktasının Türk’ün güç unsuru ve asil olma özelliklerinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. En çok kullanılan metaforların nedenleri incelendiğinde asil, savaşçı, güçlü, başkasına yem olmayan, derin, gizemli, tükenmez, yeryüzüne can veren, yenilmez, yönetici ve hakim olma duygusunun yer aldığı görülmüştür. Diğer bir ifadeyle sınıf öğretmeni adayları, Türkler hakkında olumlu metaforik özelliklere sahiptir.

Tablo 3.*Türk'ü Türk yapan değerlerin neler olduğuna yönelik bulgular*

Kategori	Değerler	Frekans
Milli değerler	Vatanseverlik	12
	Cesaret	10
	Teşkilatçı	6
	Milliyetçilik	2
	Bağımsızlık	1
	Savaşçı	2
	Bayrak sevgisi	2
	Kararlılık	2
	Korkusuz	1
	Evrensel değerler	Hoşgörü
Fedakârlık		2
Adalet		1
Sorumluluk		1
Saygı		1
Dürüstlük		1
İyi niyet		1
Sosyal değerler		Misafirperverlik
	Örf ve adetlere bağlılık	4
	Birlik ve beraberlik	3
	Düğün törenleri	1
	Aileye önem	1
	Dostluk	1
	Para	1
Dini değerler	Merhamet	5
	Mazluma sahip çıkma	1
	Dindar	1
	Namus	1
	Şefkat	1

Tablo 3 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre, Türk'ü Türk yapan değerlerin başında vatanseverlik (f=12) ve cesaret (f=10) gibi milli değerler, aynı zamanda hoşgörü (f=7) gibi evrensel değer, misafirperverlik (f=7) gibi sosyal değer ve merhamet (f=5) gibi dini değere sahip oldukları görülmektedir. Yine başka bir açıdan bakacak olursak sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre, Türkler çoğu değer yargılarını bünyelerinde bulundurmakta ve bu değerlerin çoğunun olumlu değer yargıları olduğu görülmektedir.

Tablo 4.*Türk olmaktan gurur duymaya yönelik bulgular*

No	Görüş	Nedeni
1	Evet	Asil
2	Evet	Asil
3	Evet	Asil
4	Evet	Asil
5	Evet	Asil
6	Evet	Asil
7	Evet	Şanlı geçmiş
8	Evet	Şanlı geçmiş
9	Evet	Şanlı geçmiş
10	Evet	Şanlı geçmiş
11	Evet	Karakterimiz sağlam
12	Evet	Karakterimiz sağlam
13	Evet	Karakterimiz sağlam
14	Evet	Her yönüyle
15	Evet	Her yönüyle
16	Evet	Her şeye rağmen mutluluk verici
17	Evet	Adı yeter

18	Evet	Güzel bir milletiz
19	Evet	Nedenini anlatmaya gerek yok
20	Evet	Her değeri taşıyor
21	Evet	Hoşgörülü
22	Evet	İz bıraktık
23	Evet	Bilgi kaynağı
24	Evet	Ayrıcalık
25	Evet	Üzerinde ilahi bir görev addedilmiş
26	Evet	Adaletli
27	Evet	Uğruna her şey yapıldığı için
28	Evet	Gereken her şeyi yaptıkları için
29	Evet	Başarılı
30	Evet	Gurur kaynağı

Tablo 4 incelendiğinde, sınıf öğretmeni adaylarının hepsi (f=30) Türk olmaktan büyük bir gurur duymaktadır. Gurur duyma nedenlerinin başında ise şanlı asillik geçmişimiz ve karakter sağlamlığı gibi nedenlerin yer aldığı görülmüştür. Kendileriyle görüşme yapılan sınıf öğretmeni adaylarının Türk olmaktan büyük bir gurur duymaları neticesinde, Türk kelimesine olumlu anlamlar yüklemelerine, Türk'ün ayrıcalıklı olumlu değer yargılarına sahip olduklarını düşünmelerine ve Türkü arzu edilen olumlu şeylere benzetmelerine doğal bir katkı sağlamıştır.

Sonuç ve Tartışma

Sınıf öğretmeni adaylarının “Türk Olma” değerine yönelik algılarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bulgulara bağlı olarak aşağıdaki şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Türkler bilindiği üzere çok eski bir geçmişe ve şanlı bir tarihe sahiptir. Türklerin geçmişten günümüze kadar yaşamış olduğu coğrafi bölgeler, sahip olduğu kültürel değerler, diğer milletlere olan bakış açısı ve insana verdiği değer olgusu birlikte düşünüldüğünde zengin bir birikime sahip olduğu düşünülmektedir (İnalçık, 2009; İnanç, 2005; Mahiroğulları, 2005; Roux, 2007;). Böyle bir geçmişe sahip olan Türk milletinin yeni nesillere bıraktığı bu birikimi değer eğitimi bağlamında düşündüğümüzde, ortaya vatanseverlik, milliyetçilik ve Türklük gibi değerler ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu değerler kısa bir sürede ve bir anda şekillenen unsurlar değildir. Bu değerlerin oluşmasında da büyük bedellerin ödendiğini düşünürsek, çoğu insan için bu değerler kutsal ve vazgeçilmez olarak düşünülebilir (Erkenekli, 2013).

Yapılan bu araştırmada da bu değerleri öğrencilerine formal olarak öğretmede ilk sorumluluğu olduğu düşünülen sınıf öğretmeni adaylarının Türk kelimesine veya Türk olma olgusuna yönelik algıları ortaya çıkarılmıştır. Sınıf öğretmeni adayları bulunduğu misyon açısından çocuklar açısından ayrı bir önem sahiptir. Nitekim yeri geldiğinde ebeveynin bile önüne geçebilmektedir. Bu bağlamda çocuklar tarafından küçük yaşlarda çok fazla model alınan sınıf öğretmenin Türk olma algısı gelecek nesiller açısından önem arz etmektedir. Şu da bilinen bir gerçektir ki kendisi olumlu bir değere sahip olmayan kişinin başka birine değerleri etkili bir şekilde aktarması çok da mümkün olmayacaktır (Yeuk Shing, 2007).

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen önemli sonuç, kendisiyle görüşülen sınıf öğretmeni adayları Türk olmaktan büyük bir gurur duymakta ve Türk kelimesine karşı olumlu özellikler yüklemektedirler. İçinde yaşadığı ülkenin veya milletin bir üyesi olmaktan gurur duyma hissini (Sungu, 1927; Ünveren Kapanadze, 2018) özellikle bir sınıf öğretmeninde bulunması gelecek nesiller açısından aslında bir şans olarak da görülebilir. Çünkü karşısında şekillendirilmeye ve iz bırakılmaya çok müsait bir öğrenci kitlesi bulunmaktadır. Aynı zamanda değer eğitimin küçük yaşlarda çocuklara öğretilmesi kritik bir dönem olarak da önem arz etmektedir. Bu gibi nedenlerden ötürü sınıf öğretmeni adaylarının Türk olma değerine yüklediği anlamlar çok önem arz etmektedir.

Sınıf öğretmeni adaylarının Türk kelimesini daha çok güç unsuru, ırk simgesi ve asil olma özellikleriyle açıkladıkları görülmektedir. Bu özellikler daha çok olumlu olarak

değerlendirilebilir. Nitekim Türk kelimesinin özünde de güç ve kuvvet duygusu, asillik gibi sıfatlar yer almaktadır (Huddy & Khatib, 2007; Kafesoğlu,1998)

Yine Türk'ü daha çok kurt, okyanus ve aslana benzetmeleri, Türk'ün bünyesinde asillik ruhu taşıdığını, savaşçı bir kişiliğe sahip olduğunu, yenilmez ve pes etmez olduğunu, hakim olma arzusu taşıdığını ve gizemli bir yapısının olduğunu göstermektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının Türk kelimesini benzettiği metaforlara genel olarak baktığımızda; inanç, gurur, asillik, değerli olma, yön verme duygularından kaynaklandığı görülmektedir. Bu durum Türk'ün diğer milletlerden farklı yönü olarak da görülebilir.

Sınıf öğretmeni adayları Türkü Türk yapan değerlerin başında; vatanseverlik, cesaret, hoşgörü, misafirperverlik ve merhamet değerinin geldiğini düşünmektedir. Bu değerler aslında çoğu toplum tarafından kabul edilmiş pozitif değerlerdir. Türkün bu değerlerle donatılmış olması çoğu millet tarafından Türk'ün olumlu olarak algılanmasına da vesile olmuştur. Bu değerler (Acat & Aslan 2012; Gündüz, 2016) milli, evrensel, sosyal ve dini temellere dayandığı için insanların karakterini olumlu yönde besleyen ve çoğu insan tarafından kabul edilen önemli olgulardır.

Bu araştırma göstermiştir ki sınıf öğretmeni adaylarının Türk olma değerine yönelik söyledikleri düşünüldüğünde; Türklüğe karşı pozitif algıların olduğu, Türk olmaktan gurur duydukları, Türkü Türk yapan ve başka milletlerde bulunmayan farklı değer yargılarıyla donatıldığını düşündükleri görülmüştür. Bu anlamda, sınıf öğretmeni adaylarının gelecek nesillere bu olumlu değer yargılarını aktaracağı düşünüldüğünde toplumun devamlılığı açısından umut verici olarak görülebilir.

Öneriler

Bu araştırma sonucunda şu önerilere yer verilmiştir: Yenilen programlarda tüm dersler için on kök değer değer belirlenmiş ve bu değerler kazanımlarla uyumlu hale getirilerek öğrencilere öğretilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmada, on kök değerden biri olan vatanseverlik değeri kapsamında Türk olma algısı ölçülmüştür. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda diğer değerlere yönelik algılar da ortaya çıkarılarak, değeri öğretecek kişinin o değeri nasıl anlamlandırığının ortaya çıkarılması sağlanabilir.

Bu araştırma sınıf öğretmeni adaylarıyla yapılmıştır. Değerleri öğretmede en önemli sorumluluk elbette sınıf öğretmenlerine düştüğü için görev yapan öğretmenlerle de araştırma yapılarak karşılaştırmaya gidilip daha fazla bulgu elde edilebilir. Ayrıca bu araştırma, daha kısa süre diliminde ortaya çıkan algıyı ölçmekte olup boylamsal araştırmalar yapılarak değer gibi duyuşsal yönü ağır basan bir olguyu farklı yönleriyle araştırmak çok yönlü veriler elde etmeye katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Acat, M. B., & Aslan, M. (2012). A new classification of value and the values students should gain depending on this classification. *Education Science in Theory and Practice*, 12(2), 1460-1474.
- Erkenekli, M. (2013). Toplumsal kültür araştırmaları için değer merkezli bütünleşik bir kültür modeli önerisi. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 12(1), 147-172.
- Gündüz, M. (2016). Classifying values by categories. *Journal of Education and Training Studies*, 4(10), 212-220.
- Huddy, L., & Khatib, N. (2007). American patriotism, national identity and political involvement. *American Journal of Political Science*, 51(1), 63-77.
- İnalçık, H. (2009). *Doğu batı makaleler I* (4. baskı). Doğu Batı Yayınları.
- İnanç, H. (2005). *AB'ye entegrasyon sürecinde Türkiye'nin kimlik problemleri* (4. baskı). Adres Yayınları.

- Kafesoğlu, İ. (1998). *Türk milli kültürü* (18. baskı). Ötüken Yayınları.
- Kıncal, R. (2015). *Vatandaşlık bilgisi* (4. baskı). Nobel Yayınevi.
- Mahiroğulları, A. (2005). Küreselleşmenin kültürel değerler üzerine etkisi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 50(1), 1275-1288.
- Memiş, E., & Köstüklü, N. (2005). *Yeni ve yakınçağda Türk dünyası* (2. baskı). Çizgi Kitabevi.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded source book 2*. baskı). Sage Publications.
- Roux, J. P. (2007). *Türklerin tarihi Pasifik'den Akdeniz'e 2000 yıl* (A. Kazancıgil, & L. Arslan Özcan, Çev.). Kabalıcı Yayınları.
- Sungu, İ. (1927). Tarih tedrisatı hakkında. *Terbiye*, 2(8), 1-8.
- Ulusoy, K., & Dilmaç, B. (2015). *Değerler eğitimi* (3. baskı). Pegem Akademi.
- Ünveren Kapanadze, D. (2018). Dil ve kültür aktarımında işlevsel bir araç olarak ders kitapları: Türkçe ders kitapları örneği. *Turkish Studies Educational Sciences Dergisi*, 13(27), 1575-1592.
- YeukShing, M. (2007). Charles Taylor's notion of identity. *Nursing Philosophy*, 8(1), 60-63.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Turkish people are one of the oldest nations in the world. Therefore, when it comes to Turkish history, it is not the history of a single community in a place; The language, religion, ceremony and traditions are the carriers of the same national culture.

The meaning attributed to the Word Turkish and the phenomenon of Turkish identity did not occur in a very short period of time and in a narrow geography. Turkish identity has been formed within spiration from the history and geography that has been experienced for centuries and has increased its importance day by day. In this case, it feeds the Turkish identity and expand over time. In recent classifications of values, values such as patriotism, nationalism and Turkism have started to be created. In the formation of these values, there is the ideology of 'my baby can live without a mother but cannot stay stateless', which is unique to Turkish. As a matter of fact, Turkish people start to get emotional even when they hear the word of "Turk".

These values are started to be taught to the child more informally in the family before school age. Formally, primary school teachers are provided with suitable learning environments and educational experiences for the internalization of this emotion. School period is a critical period in terms of the child's development period and the beginning of the formation of values. Patriotism has been included as a root value in there newed curriculum in 2018.

In school period, children value the primary teacher who replaces mother and father more. The primary teacher is often a role model for children. Classroom teachers have a separate role in value teaching. In other words, classroom teachers actually have an important opportunity to teach values such as Turkism and patriotism. For these reasons, this research is important in determining the perceptions of thepre-service primary teacher, whose first responsibility falls in teaching word of "Turk" or the value of Turkism, about the value of being Turkish. Forthisreason, theaim of thestudy is to reveal the perceptions of the pre-service primary teachers who have the first responsibility in teaching word of "Turk" or the sense of Turkism to wards the value of being Turkish.

This study was carried out with phenomenological research, which is one of the qualitative research. In phenomenological researches, it has been used in the study since it is aimed to reveal the perception of people about an event depending on their lives. The research was carried out with 30 pre-service teachersstudying at Süleyman Demirel University, Faculty of Education, Primary School Teaching. In the study, the interview technique, which is one of the data collection methods used in qualitative studies, is included. The data collected in the research were analyzed by content analysis. Three expert opinions were consulted for the reliability of the research. In the comparisons of the analyzes, the number of consensus and disagreement was determined and the reliability of the research was calculated using the formula of Miles and Huberman. In qualitative studies, a desired level of reliability is provided when the compatibility between expert and researche revaluations is 90% and a bove. The reliability of this research was calculated as 91%.

The important result obtained as a result of the research, the pre-service primary teachers interviewed with them take great pride in being Turkish and install positive features against the Turkish Word. The pre-service primary teachers explain the Turkish Word with more power, race symbol and nobility. These features can be considered more positive. As a matter of fact, adjectives such as power and sense of strength and nobility are at the core of word of "Turk". In addition, pre-service teachers liken Turkish more to wolf, ocean and lion. This shows that Turkish has a spirit of nobility, has a warrior personality, is invincible and does not give up, has a desire to dominate and has a mysterious structure.

When we look at the metaphors that the pre-service primary teachers liken the Turkish word; belief, pride, nobility, being valued and guided. This situation can also be seen as a different aspect of Turkish than other nations.

Pre-service primary teachers are among the values that make the Turkism to Turkish people; they think the value of patriotism, courage, tolerance, hospitality and compassion. These values are actually positive values accepted by most societies. More over, since these values are based on national, universal, social and religious foundations, that are important facts that positively nurture the character of people and are accepted by most people.

In this study, it was seen that pre-service primary teachers think that they have positive perceptions towards Turkishness, they are proud of being Turkish, they are equipped with different value judgments that make Turk to Turkish people and are not found in other nations.